

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2022-11-25 Nr. 429-597
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) atstovaujancio advokato Y. Y. (toliau – pareiškėjo atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2022 m. balandžio 20 d. pareiškėjas draudikui, apdraudusiam transporto priemonės „Mercedes-Benz ML“ valdytojų civilinę atsakomybę, pateikė pretenziją dėl 2022 m. balandžio 19 d. eismo įvykio (toliau – įvykis) metu pareiškėjo valdomai transporto priemonei „Land Rover Range Rover Sport“ padarytos žalos (toliau – pranešimas apie įvykį).

Pranešime apie įvykį pareiškėjas nurodė pageidaujantis, kad draudimo išmoka būtų mokama ne pagal atlikto automobilio remonto išlaidas, o pagal apskaičiuotas būtinausias automobilio remonto išlaidas (t. y. teoriškai apskaičiuotą žalą).

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo atstovo kreipimąsi Lietuvos bankui nurodė, kad pareiškėjas kartu su pranešimu apie įvykį pateikė transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ sugadinimų nuotraukas. 2022 m. balandžio 20 d. draudikas elektroniniu paštu pareiškėją informavo, kad pareiškėjo pranešimas apie įvykį yra užregistruotas, taip pat pasiūlė pasinaudoti „transporto priemonės apžiūros įrankiu“ ir pateikė tiesioginę nuorodą, kurios galiojimo terminas 48 valandos. Šio pasiūlymo tikslas yra sudaryti sąlygas pareiškėjui pasirinkti patogų sugadinto automobilio apžiūros laiką.

2022 m. balandžio 22 d. draudikas atliko pareiškėjo ir transporto priemonės „Mercedes-Benz ML“ valdytojos apklausas. Įvykio dalyviai užpildė draudiko parengtas Anketas eismo įvykio dalyviams. 2022 m. balandžio 26 d. draudiko atstovas atliko automobilio „Land Rover Range Rover Sport“ apžiūrą ir apžiūros akte nurodė minėto automobilio sugadinimus. 2022 m. balandžio 27 d. draudiko atstovas taip pat atliko automobilio „Mercedes-Benz ML“ apžiūrą ir šio automobilio apžiūros akte nurodė automobilio sugadinimus.

2022 m. gegužės 20 d. draudikas pareiškėjui pateikė, naudojantis „Audatex“ programa, sudarytą transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ remonto išlaidų sąmatą. Draudikas nustatė, kad žala sudaro 14 446,95 Eur. 2022 m. gegužės 31 d. pareiškėjas draudikui pateikė UAB „Kauno nepriklausomų autoekspertų biuras“ sudarytą transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ vertinimo atskaitą (toliau – Vertinimo ataskaita). Vertinimo ataskaitoje nurodytas nuostolio dydis – 21 560 Eur.

Draudikas 2022 m. liepos 13 d. raštu pareiškėją informavo apie sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Draudikas rėmėsi UAB „Impulsana“ 2022 m. birželio 15 d. sudaryta Eksperto išvada (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Eksperto išvada), kurioje nurodyta, kad įvykis įvyko kitomis, nei įvykio dalyviai nurodė, aplinkybėmis. Taip pat Eksperto išvadoje pabrėžiama, kad pareiškėjo automobilis iki įvykio turėjo esminių sugadinimų.

Pareiškėjo atstovas, nesutikdamas su draudiko sprendimu atsisakyti pareiškėjui mokėti draudimo išmoką, nurodė, kad draudikas nevykdė Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (toliau – TPVCAPD) įstatymo 15 straipsnio 2 dalies reikalavimų. Remiantis minėta įstatymo nuostata, automobilio „Land Rover Range Rover Sport“ apžiūra turėjo būti atlikta per 3 darbo dienas po pranešimo apie įvykį. Pareiškėjo atstovas teigė, kad draudikas, neįvykdęs TPVCAPD įstatymo reikalavimų, privalo pareiškėjui atlyginti jo patirtas 400 Eur turto vertintojo samdymo išlaidas.

Taip pat pareiškėjo atstovas nurodė, kad Vertinimo ataskaita buvo parengta išsamiai, todėl ji yra pripažintina rašytiniu įrodymu, pagrindžiančiu pareiškėjo dėl įvykio patirto 21 560 Eur nuostolio dydį. Pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad draudiko atliktas žalos skaičiavimas yra nepagrįstas, nes draudikas vadovavosi mažesniais remonto įmonių taikomais automobilių remonto darbų valandiniais į kainiais.

Pareiškėjo atstovas ginčijo Eksperto išvados, kaip įrodymo, pakankamumą. Pareiškėjo atstovo teigimu, ekspertas vadovavosi netiksliais duomenimis apie pareiškėjo nurodytą jo valdyto automobilio greitį iki įvykio. Be to, pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad pareiškėjas draudikui pateikė automobilio sugadinimų nuotraukas ir anketoje pažymėjo, kad jo valdytas automobilis iki įvykio neturėjo jokių sugadinimų. Todėl, pareiškėjo atstovo teigimu, Eksperto išvadoje nepagrįstai buvo nurodyta, kad iki įvykio automobilis turėjo esminių sugadinimų.

Pareiškėjo atstovas teigė, kad draudikas nepagrįstai nesivadovavo eismo įvykio deklaracijos (kurioje automobilio „Mercedes-Benz ML“ valdytoja pripažino savo atsakomybę už kilusį įvykį) duomenimis. Be to, pareiškėjo atstovas nurodė, kad draudikas nesivadovavo kasacinio teismo suformuota praktika dėl būtinybės pagrįsti nukentėjusio trečiojo asmens tyčią, siekiant sąmoningai suklaidinti draudiką dėl eismo įvykio aplinkybių. Taip pat pareiškėjo atstovas nurodė, jog Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje praktikoje vien tik duomenų apie netikslų automobilių valdytojų greitį nurodymas nelaiikytinas pakankamu pagrindu draudikui eismo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Pareiškėjo atstovas taip pat teigė, kad Vertinimo ataskaita „buvo atlikta išsamiai, aiškiai ir konkrečiai įvertinta tiek transporto priemonės rinkos kaina iki eismo įvykio, tiek aukcione, akivaizdu, jog eismo įvykis gali būti pripažintas draudžiamuoju, kadangi tam yra visos būtinos sąlygos.“

Pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad nedraudžiamą įvykio faktas draudiko nėra įrodytas, todėl „draudikas turi pripažinti draudžiamuoju eismo įvykį ir atlyginti visą sumą už sugadintą transporto priemonę, išmokant 21 560 Eur išmoką X. X., nukentėjusiajam eismo įvykio metu“.

Be to, pareiškėjo atstovas nurodė, kad draudikas pareiškėjui turi atlyginti jo patirtus 1 500 Eur nuostolius (turto vertintojo samdymo išlaidas ir teisinių paslaugų išlaidas), nes draudikas netinkamai vykdė sutartines pareigas.

Draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjo atstovo kreipimąsi nurodė, kad Eksperto išvada patvirtina, jog pareiškėjas draudikui pateikė klaidinančio pobūdžio duomenis apie įvykio aplinkybes. Draudikas pabrėžė, kad „pareiškėjo veiksmai negali būti laikomi nežymiu ir (arba) pateisinamu suklydimu, kadangi jo teiginį, kad automobilis anksčiau nedalyvavo eismo įvykiuose ir neturėjo sugadinimų, paneigia Eksperto išvada, kurioje nustatyta, kad iki deklaruoto įvykio pareiškėjo automobilis jau turėjo esminių sugadinimus.“

Be to, draudikas nurodė, kad „automobilio „Mercedes-Benz ML“ valdytoja, pildydama anketą nurodė, kad prieš deklaruotą įvykį važiuojo maždaug 30 km/val. greičiu, tačiau modeliuojant kompiuterio programa „PC Crash 13.1“ automobilių Mercedes Benz ir RANGE ROVER susidūrimą ir tolesnį šių automobilių judėjimą nustatyta, kad prieš pat susidūrimą automobilis Mercedes Benz stovėjo, arba judėjo nedideliu (iki 5 km/val.) greičiu, t. y. automobiliui Mercedes Benz prieš įvykį važiuojant 30 km/val. greičiu, automobilių sugadinimai po smūgio būtų visai kitokie nei užfiksuota nuotraukose, o stovėjimo padėties skirtys nuo deklaruotų.“

Draudikas nurodė, kad „bent minimalius vairavimo įgūdžius turintis žmogus negali neatskirti, ar jo valdomas automobilis stovi, vos vos rieda ar važiuoja maždaug 30 km/val. greičiu, nes skirtumas tarp stovinčio ar vos vos riedančio automobilio ir važiuojančio 30 km/val. greičiu yra akivaizdus net ir veikiant stresui.“

Be to, draudiko teigimu, „kaip matyti iš deklaruoto įvykio vietos nuotraukų, automobilio Mercedes Benz vairuotoja, teigusi, kad nematė atvažiuojančio automobilio RANGE ROVER, vis dėlto galėjo matyti jai iš kairės artėjančią automobilį iš ne mažesnio kaip 100 m atstumo, tuo labiau tamsiu paros metu, todėl nėra pagrindo jos parodymus vertinti kaip nežymų ar pateisinamą suklydimą.“

Draudikas, apibendrinamas nurodytas aplinkybes, konstatavo, kad sprendimas atsisakyti mokėti draudimo išmoką, pareiškėjui pateikus draudiką klaidinančią informaciją, yra pagrįstas, todėl pareiškėjo atstovo keliami reikalavimai turi būti pripažinti atmestinais.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d.

nutarimu Nr. 03-23, (toliau - Neteisminio sprendimo procedūros taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią Vertinimo ataskaitoje nurodytas transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ remonto išlaidas, ir atsisakyti atlyginti pareiškėjo patirtas 1 500 Eur turto vertintojo samdymo bei teisinių paslaugų išlaidas pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar draudikas pagrįstai atsisakė: 1) *pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią Vertinimo ataskaitoje nurodytas transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ remonto išlaidas*; 2) *atlyginti pareiškėjo patirtas 400 Eur turto vertintojo samdymo išlaidas*; 3) *atlyginti pareiškėjo patirtas 1 100 Eur teisinių paslaugų išlaidas*.

1. Dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią Vertinimo ataskaitoje nurodytas transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ remonto išlaidas, pagrįstumo

1.1. Dėl draudiko teisės pagal TPVCAPD sutartį atsisakyti mokėti draudimo išmoką teisinio reglamentavimo ir teismų formuojamos nurodyto teisinio reglamentavimo aiškinimo ir taikymo praktikos

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pažymėjęs, kad „TPVCAPD tikslas – garantuoti dėl šiuo draudimu apdraustos transporto priemonės poveikio eismo įvykio metu nukentėjusių ir patyrusių žalą trečiųjų asmenų nuostolių atlyginimą įstatyme ir sutartyje nustatytos TPVCAPD suma, taip pat užtikrinti transporto priemonę naudojančių valdytojų turtinius interesus, susijusius su civiline atsakomybe, kilusia naudojant šiuo draudimu apdraustą transporto priemonę.“¹ Draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas sumokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui – atsitikimui, nustatytam įstatyme ar draudimo sutartyje (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnis, Draudimo įstatymo 2 straipsnio 11 dalis).

Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad, „remiantis CK 6.987 straipsniu, Draudimo įstatymo 2 straipsniu, 98 straipsniu, TPVCAPD įstatymo 16 straipsnio 1 dalimi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką atsiradimas siejamas su draudžiamąjį įvykio fakto nustatymu. Draudžiamasis eismo įvykis TPVCAPD įstatymo prasme vertintinas kaip eismo įvykis, kai transporto priemonės valdytojui (už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę) dėl padarytos žalos nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda civilinė atsakomybė.“²

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje konstatuojama, „jog transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo santykiuose nustatytos išimties, kada draudikas gali nemokėti draudimo išmokos ar reikalauti ją gražinti, apima du atvejus: 1) jei įvykis yra nedraudžiamasis (TPVCAPD įstatymo 21 straipsnis); 2) jei atsakingas už žalos padarymą asmuo ar nukentėjęs trečiasis asmuo buvo nesąžiningi ir (ar) elgėsi neapdairiai ir nerūpestingai (TPVCAPD įstatymo 22 straipsnis).“³

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutartyje, 2016 m. gruodžio 22 d. priimtoje civilinėje byloje Nr. e3K-3-531-701/2016, pabrėžė, kad, „įvykus eismo įvykiui, kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju, draudėjui, naudos gavėjui ir (ar) nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda pareiga pateikti draudikui visus turimus dokumentus ir informaciją apie draudžiamąjį įvykio aplinkybes ir pasekmes, būtinus nustatant draudimo išmokos dydį, o draudikas turi pareigą tirti aplinkybes, būtinus draudžiamąjį įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas, turi teisę gauti informaciją apie įvykio aplinkybes ir padarinius iš bet kurio asmens (Draudimo įstatymo 98 straipsnis).

Nurodyta draudėjo, naudos gavėjo ir (ar) nukentėjusio trečiojo asmens pareiga turi būti vykdoma sąžiningai. Draudėjo, naudos gavėjo ir (ar) nukentėjusio trečiojo asmens pateikta

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. vasario 14 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-15/2013.

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 22 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-531-701/2016.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. balandžio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-104-403/2021; 2019 m. liepos 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-257-1075/2019.

draudikui neteisinga, klaidinanti informacija apie įvykio aplinkybes gali lemti draudiko, šiam ištyrus visą prieinamą informaciją ir aplinkybes, išvadą dėl pareigos mokėti draudimo išmoką nebuvimo."

Remiantis kasacinio teismo suformuota praktika, darytina išvada, kad TPVCAPD draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką ne tik eismo įvykį pripažinęs nedraudžiamuoju, tačiau ir tada, kai nukentėjęs trečiasis asmuo pateikia klaidinančią informaciją.

1.2. Dėl eismo įvykio deklaracijos duomenų, siekiant pagrįsti draudžiamą įvykio faktą, pakankamumo

Pareiškėjo atstovas, ginčydamas draudiko sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, teigė, kad draudžiamą įvykio faktą patvirtina aplinkybė, jog automobilio „Mercedes-Benz ML“ valdytoja eismo įvykio deklaracijoje patvirtino prisiimanti atsakomybę už kilusį įvykį.

Vertinant šias pareiškėjo atstovo nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad teismų formuojamoje praktikoje pabrėžiama, kad „nei eismo įvykio deklaracijos apibrėžtis, nei kitos TPVCAPD įstatymo ir Kelių eismo taisyklių nuostatos nesuponuoja, jog šios deklaracijos arba ją atitinkančio dokumento tikslas būtų apibrėžti ir sutarti dėl už eismo įvykį atsakingo asmens atsakomybės ir (ar) jos sąlygų.“⁴

Teismų formuojamoje praktikoje konstatuota, kad „tuo atveju, kai tarp draudiko, apdraudusio transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę privalomuoju draudimu, ir draudimo išmoką turinčio teisę gauti asmens iškyla ginčas dėl draudimo išmokos dydžio nustatymo, šios aplinkybės kiekvienu konkrečiu atveju įrodinėjamos remiantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatytais įrodinėjimo taisyklėmis ir leistiniais įrodymais. Nei TPVCAPD įstatymas, nei kitas įstatymas nesuteikia eismo įvykio deklaracijai ar ją atitinkančiam dokumentui didesnės įrodomosios galios, todėl, nagrinėjant tokį ginčą, turi būti įvertinti visi šalių pateikti įrodymai.“⁵

Be to, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. birželio 22 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-1075/2018, taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad „TPVCAPD teisinis reguliavimas suponuoja, jog TPVCAPD draudikui sprendžiant klausimą dėl draudimo išmokos mokėjimo ir siekiant nustatyti eismo įvykio aplinkybes bei atsakingą už eismo įvykio metu padarytą žalą vairuotoją (jo, kaip kaltininko, atsakomybę), draudikas turi vadovautis eismo įvykio deklaracijoje nurodyta eismo įvykio schema ir užfiksuotomis eismo įvykio aplinkybėmis. Kita vertus, teisėjų kolegijos vertinimu, toks teisinis reguliavimas neatleidžia draudiko nuo pareigos rūpestingai ir atsakingai ištirti aplinkybes, būtinas draudžiamą įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti. Todėl, jei draudikui kyla abejonių dėl eismo įvykio aplinkybių, atsižvelgiant į įvykį, eismo įvykio deklaracijoje ar ją atitinkančiame dokumente nurodytą informaciją ar kitas aplinkybes, pavyzdžiui, kai eismo įvykio deklaracijoje ar ją atitinkančiame dokumente nurodytos aplinkybės nesutampa su kitomis aplinkybėmis ar informacija, draudikas privalo išsamiai ištirti eismo įvykio aplinkybes, siekdamas nustatyti draudžiamą įvykio faktą, pasekmes ir draudimo išmokos dydį. Sistemine TPVCAPD teisinio reglamentavimo analize patvirtina, kad eismo įvykio deklaracija ar ją atitinkantis dokumentas, nors ir yra pagrindinis, tačiau ne vienintelis dokumentas, esantis pagrindu draudikui spręsti apie aplinkybes, būtinas draudžiamą įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti.“

Remiantis teismų formuojama praktika dėl eismo įvykio deklaracijos įrodomosios reikšmės, darytina išvada, kad vien eismo įvykio dalyvio atsakomybės už eismo įvykio kilimą fakto eismo įvykio deklaracijoje patvirtinimas, kai kiti įrodymai kelia abejonių dėl minėto asmens civilinės atsakomybės atsiradimo, negali būti pripažįstamas neginčijamu įrodymu, patvirtinančiu draudiko pareigą nukentėjusiam trečiajam asmeniui išmokėti draudimo išmoką.

1.3. Dėl Eksperto išvadoje nurodytų duomenų, galinčių pagrįsti klaidinančios informacijos draudikui pateikimo faktą, pakankamumo

Draudikas aplinkybes, kad įvykio dalyviai eismo įvykio deklaracijoje ir pildytose anketose nurodė klaidinančius duomenis, grindė Eksperto išvada.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis, 2018 m. birželio 22 d. priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-1075/2018.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. birželio 22 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-1075/2018; Vilniaus apygardos teismo nutartis, 2020 m. sausio 10 d. priimta civilinėje byloje Nr. e2A-21-619/2020.

Eksperto išvadoje nurodyta, kad, naudojant kompiuterio programą „PC Crash 13.1“, buvo atliktas transporto priemonių „Mercedes-Benz ML“ ir „Land Rover Range Rover Sport“ susidūrimo ir tolesnio šių automobilių judėjimo modeliavimas. Eksperto išvadoje konstatuojama, kad modeliavimo rezultatai pagrindžia, kad prieš pat susidūrimą automobilis Mercedes-Benz ML“ stovėjo arba judėjo nedideliu (iki 5 km/h) greičiu.

Eksperto išvadoje nurodyta, kad, „analizuojant abiejų automobilių sugadinimų individualius požymius spręstina, kad automobilio RANGE ROVER priekinio bamperio stiprintuvo didžiausia deformacija negalėjo susidaryti vien dėl kontakto su automobilio MB priekinio bamperio stiprintuvo kairiu galu, nes sprendžiant iš nustatytų požymių ši deformacija susiformavo kontaktuojant su standžiu tiesiu atsikišančiu apie 40 cm pločio tiesiu objektu. Todėl yra pagrindas teigti, kad automobilio RANGE ROVER priekinio bamperio stiprintuvas buvo deformuotas iki kontakto su automobiliu MB.“

Be to, Eksperto išvadoje pabrėžiama, jog „automobilio RANGE ROVER priekinio kairio lonžerono antgalio pažeidimai susidarė kontaktuojant su kietu standžiu objektu (pvz., masyviu betoniniu objektu) – tokio pobūdžio sugadinimai negalėjo susidaryti kontaktuojant vien su automobiliu MB. Sprendžiant iš automobilių padėčių jų susidūrimo (pirminio kontakto) metu, stipriausias deformuojantis poveikis buvo sutelktas ties automobilio RANGE ROVER priekio viduriu.“

Eksperto išvadoje konstatuojama, kad „esant tokioms automobilių padėtimis jų pakankamai intensyvaus susidūrimo metu, negalima pagrįsti, kodėl visiškai nedaug buvo pažeistos automobilio RANGE ROVER radiatoriaus grotelės bei priekinis valstybinio numerio ženklas. Tokie nežymūs automobilio RANGE ROVER priekinio valstybinio numerio ženklo pažeidimai galėjo susidaryti dėl kontakto su automobiliu MB tik tuo atveju, jei automobilio RANGE ROVER priekinio bamperio apvalkalas prieš susidūrimą su automobiliu MB nebuvo tinkamai pritvirtintas tam numatytoje vietoje.“

Eksperto išvadoje, remiantis atlikto kompiuterinio modeliavimo duomenimis, konstatuojama, „kad automobilis RANGE ROVER iki 2022-04-19 eismo įvykio turėjo esminius priekinės dalies sugadinimus“. Be to, minėtoje išvadoje konstatuojama, kad „automobilio „Range Rover Sport“ sugadinimai susidarė: - dėl kelių deformuojančių poveikių į jo priekį, kryptimi link automobilio galo, daugiau lygiagrečiai jo išilginės simetrijos plokštumai ir dėl liestinio poveikio, veikusio jo dešinio šono galinę dalį.“

Ekspertas nurodė, kad „automobilių „Mercedes Benz ML 320“ ir „Range Rover Sport“ sugadinimai suderinami iš dalies: yra požymių, kad tarp šių automobilių įvykę du kontaktai, tačiau iš objektyvių požymių nustatyta, kad automobilis RANGE ROVER iki galimai buvusio susidūrimo su automobiliu MB turėjo esminius sugadinimus. Automobilio „Range Rover Sport“ vairuotojo parodymai, kad prieš 2022-04-19 deklaruotą eismo įvykį šis automobilis neturėjo sugadinimų, techniniu požiūriu yra neįtikėtini.“

Be to, Eksperto išvadoje pabrėžiama, jog „techniniu požiūriu neįtikėtina yra automobilio „Mercedes Benz ML 320“ vairuotojos nurodyta aplinkybė, kad prieš pat susidūrimą su automobiliu „Range Rover Sport“, šis automobilis judėjo apie 30 km/h greičiu: automobilių susidūrimų ir judėjimo modeliavimas įgalina teigti, kad automobilis MB prieš pirminį kontaktą stovėjo, arba judėjo nedideliu (iki 5 km/h) greičiu.“

Pareiškėjo atstovas, nesutikdamas su Eksperto išvados duomenimis, teigė, kad pareiškėjas draudikui „pateikė nuotraukas, kai transporto priemonė buvo ant traliuko“. Pareiškėjo atstovas nurodė, kad, įvykus įvykiui, „abu asmenys buvo išsigandę ir pasimetę, kas yra normalu“. Pareiškėjo atstovo teigimu, minėtos aplinkybės nesuteikia pagrindo draudikui atsisakyti išmokėti draudimo išmoką. Pareiškėjo atstovas nurodė, kad pareiškėjas su ekspertiniu vertinimu nesutinka, kadangi įvykio metu „smūgis buvo tik vienas.“

Pareiškėjo atstovas pabrėžė: „aplamai, transporto priemonės radiatoriaus grotelės, numeriai ir bamperis buvo sugadinti, o tai akivaizdu ir pateiktose paties Kliento nuotraukose iš eismo įvykio vietos, kai automobiliai buvo ant tralo, nors ekspertas nurodo, kad „turėjo būti labiau sugadinti.“ Pareiškėjo atstovas nurodė, kad įvykio dalyviai, pildydami draudiko parengtų anketų formas, nurodė duomenis apie prastas oro sąlygas prieš įvykį – lietų, šlapią kelio dangą. Pareiškėjo ir transporto priemonės „Mercedes-Benz ML“ valdytojos pildytose anketose nurodyta, kad įvykio dalyvių automobiliai defektų neturėjo. Todėl, pareiškėjo atstovo teigimu, Eksperto išvadoje nepagrįstai teigiama, kad transporto priemonė „Land Rover Range Rover Sport“ jau iki įvykio turėjo esminių sugadinimų.

Be to, pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad ekspertinio tyrimo metu, naudojantis kompiuterine sistema, buvo vadovaujamosi duomenimis apie iki įvykio buvusį pareiškėjo

valdytos transporto priemonės 60 km/h greitį. Pareiškėjas, po įvykio pildydamas draudiko parengtos anketos formą, nurodė, kad iki įvykio jo vairuojama transporto priemonė judėjo apie 70 km/h greičiu. Todėl, pareiškėjo atstovo teigimu, vien jau šios aplinkybės patvirtina, kad Eksperto išvada negali būti pripažįstama pakankamu ir objektyviu įrodymu, galinčiu pagrįsti draudiko sprendimą nemokėti draudimo išmokos.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kitiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs. Taip pat, jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktą įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.⁶

Nagrinėjamu atveju pareiškėjo atstovas iš esmės teigė, kad Eksperto išvados duomenys neišplaukia iš tyrimo eigos, nes ekspertas vadovavosi duomenimis apie netikslų pareiškėjo valdytos transporto priemonės greitį.

Vertinant šias pareiškėjo atstovo nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad pareiškėjas anketoje nurodė, jog jo valdoma transporto priemonė iki įvykio judėjo *apie* 70 km/h greičiu. Todėl specialisto atliktas įvykio aplinkybių, vadovaujantis duomenimis apie 60 km/h buvusį automobilio greitį, tyrimas iš esmės neprieštarauja anketos duomenims, nes pareiškėjas nenurodė, kad jo valdytos transporto priemonės greitis iki įvykio buvo 70 km/h, jis nurodė *apie* 70 km/h buvusį greitį (t. y. ir galimą 60 km/h automobilio greitį).

Vis dėl to reikšmingais duomenimis, kuriais draudikas grindė aplinkybes, kad įvykio administravimo metu jam buvo suteikta klaidinanti informacija, yra pripažintinas ne pareiškėjo nurodytas galimas netikslus jo valdyto automobilio greitis iki įvykio, tačiau anketoje nurodyti duomenys, kad iki įvykio transporto priemonė „Range Rover Sport“ neturėjo jokių sugadinimų.

Eksperto išvadoje nurodyta, kad transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ stiprintuvo deformacija galėjo būti padaryta automobiliui kontaktuojant su standžiu tiesiu objektu. Automobilio lonžerono antgalio pažeidimai susidarė kontaktuojant su kietu standžiu objektu (pvz., masyviu betoniniu objektu). Minėtos aplinkybės nėra susijusios su pareiškėjo valdytos transporto priemonės greičiu iki įvykio, tačiau susijusios su visų automobilio sugadinimų priežastinio ryšio su įvykio aplinkybėmis nebuvimu.

Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo teigti, kad pareiškėjo atstovo nurodytos aplinkybės dėl Eksperto išvados duomenų netikslumo ir minėto dokumento, kaip įrodymo, nepakankamumo yra pagrįstos.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad Eksperto išvada buvo parengta, vadovaujantis draudiko surinktais dokumentais (eismo įvykio deklaracija, įvykyje dalyvavusių automobilių apžiūrų aktų duomenimis, automobilių sugadinimų nuotraukomis, įvykio dalyvių pildytomis anketomis ir kt.). Taip pat ekspertas, atlikdamas įvykio aplinkybių tyrimą, vadovavosi transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ ir įvykio vietos apžiūros duomenimis.

Svarbu pažymėti, kad Eksperto išvadą parengęs specialistas turi specialių žinių, reikalingų eismo įvykio aplinkybių tyrimui. Tai yra nuolatinė ir įprasta jo veiklos dalis. Objektyvių duomenų, leidžiančių abejoti draudiko Ekspertų išvados pagrįstumu, Lietuvos bankui nebuvo pateikta.

Pareiškėjo atstovas aplinkybes, kad draudiko ginčijami automobilio „Land Rover Range Rover Sport“ sugadinimai gali būti susiję su įvykiu, iš esmės grindžia tik subjektyviais savo paaiškinimais. Pažymėtina, kad pareiškėjo atstovo paaiškinimai, kad įvykio dalyviai sugadinimus užfiksavo darytose automobilių sugadinimų nuotraukose ir kad pildytose anketose pažymėjo, jog įvykyje dalyvavę automobiliai iki įvykio neturėjo jokių defektų, nepaneigia Eksperto išvados duomenų teisingumo.

Pareiškėjo atstovas rėmėsi ir aplinkybe, kad Vertinimo ataskaitoje buvo nurodyti transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ sugadinimai ir jų remonto išlaidos. Pareiškėjo atstovo teigimu, Vertinimo ataskaita buvo parengta išsamiai, todėl nėra pagrindo

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

draudiko sprendimo, kad pareiškėjas jam pateikė klaidinančią informaciją apie įvykio aplinkybes, pripažinti pagrįstu. Pareiškėjo atstovas teigė, kad Vertinimo ataskaita taip pat pagrindžia draudžiamąjį eismo įvykio faktą.

Vertinant šias pareiškėjo atstovo nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Vertinimo ataskaitą parengęs turto vertintojas tik užfiksavo matomus automobilio „Land Rover Range Rover Sport“ sugadinimus ir jų remonto išlaidas. Turto vertintojas nevertino automobilio sugadinimų priežastinio ryšio su įvykio metu padaryta žala. Todėl Vertinimo ataskaitos duomenys taip pat nenuginčija Eksperto išvados duomenų teisingumo.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad Eksperto išvados duomenys patvirtina, kad pareiškėjas draudikui pateikė klaidinančią informaciją, kad iki įvykio transporto priemonė „Land Rover Range Rover Sport“ neturėjo jokių sugadinimų. Eksperto išvadoje konstatuojama, kad minėto automobilio iki įvykio buvę sugadinimai buvo esminiai ir jų atsiradimo mechanizmas nėra suderinamas su įvykio aplinkybėmis.

Kaip minėta, Lietuvos bankui nebuvo pateikta objektyvių įrodymų, galinčių nuginčyti Eksperto išvados duomenis, todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, darytina išvada, kad draudikas įrodymais pagrindė aplinkybes, kad pareiškėjas jam pateikė klaidinančią informaciją.

1.4. Dėl pareiškėjo atstovo nurodytų kasacinio teismo išaiškinimų reikšmės vertinant ginčo aplinkybes

Pareiškėjo atstovas, nesutikdamas su draudiko sprendimu atsisakyti mokėti draudimo išmoką, rėmėsi kasacinio teismo išaiškinimais, susijusiais su draudikui pateiktos klaidinančios informacijos apie eismo įvykio aplinkybes vertinimu.

Pareiškėjo atstovas nurodė, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2012 m. gruodžio 22 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-519/2012, konstatavo, kad „įvykio negalima laikyti nedraudžiamuoju, jei nėra duomenų, jog asmuo tyčia nuslėpė įvykio priežastis, tyčia padarė autoavariją, ar kitais neteisėtais būdais siekė gauti draudimo išmoką.“

Svarbu pažymėti, kad pareiškėjo atstovo nurodyti kasacinio teismo išaiškinimai yra pateikti 2012 m. lapkričio 22 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-519/2012, todėl yra pagrindas spręsti, kad prašyme nagrinėti vartojimo ginčą buvo nurodyta netiksli nutarties, priimtose civilinėje byloje Nr. 3K-3-519/2012, data ir pareiškėjo atstovas rėmėsi 2012 m. lapkričio 22 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-519/2012, kasacinio teismo pateiktais išaiškinimais.

Minėtoje kasacinio teismo nagrinėtoje civilinėje byloje buvo vertintos iš savanoriškojo transporto priemonių draudimo sutarties kilusio ginčo aplinkybės. Civilinėje byloje buvo nustatyta, kad draudikas draudimo išmoką atsisakė mokėti, vadovaudamasis draudimo sutarties sąlygomis. Draudimo sutartyje buvo nustatyta, kad įvykis pripažįstamas nedraudžiamuoju, kai draudėjas arba transporto priemonės teisėtas valdytojas žalą padarė tyčia arba nuslėpė įvykio priežastis, aplinkybes ir padarinius arba kitais neteisėtais būdais siekė gauti draudimo išmoką ar ją padidinti.

Kasacinio teismo nagrinėto civilinio ginčo atveju, remiantis draudimo sutarties šalių sutartomis sąlygomis, buvo svarbu pagrįsti draudėjo tyčią dėl klaidinančios informacijos draudikui pateikimo, tačiau nagrinėjamu atveju yra reikšmingi ne iš savanoriškojo transporto priemonių draudimo sutarties kilusio ginčo pateikti kasacinio teismo išaiškinimai, tačiau yra reikšminga minėto teismo suformuota iš TPVCAPD teisinių santykių kilusių ginčų nagrinėjimo praktika.

Kaip minėta, remiantis kasacinio teismo formuojama praktika, draudikas TPVCAPD įstatymo 22 straipsnio 3 dalies pagrindu turi teisę atsisakyti nukentėjusiam trečiajam asmeniui išmokėti draudimo išmoką dėl klaidinančios informacijos draudikui pateikimo⁷. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojamoje TPVCAPD įstatymo 22 straipsnio 3 dalies nuostatos aiškinimo praktikoje nurodyta, kad klaidinga informacija gali būti pateikta nebūtinai dėl nukentėjusio trečiojo asmens kaltės. Šiuo atveju svarbus pats faktas, kad tokia informacija draudikui buvo pateikta⁸.

Remiantis kasacinio teismo suformuota TPVCAPD įstatyme įtvirtintos draudiko teisės atsisakyti išmokėti draudimo išmoką įgyvendinimo išaiškinimo praktika, darytina išvada, kad

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. balandžio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-104-403/2021; 2019 m. liepos 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-257-1075/2019.

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-113-686/2016.

vien tik klaidinančios informacijos draudikui pateikimas (neatsižvelgiant į nukentėjusio trečiojo asmens kaltę) yra pagrindas draudikui atsisakyti mokėti draudimo išmoką.

Šiame kontekste papildomai pažymėtina, kad formuojamoje teismų praktikoje konstatuojama, kad draudikas kiekvienoje panašaus pobūdžio byloje neprivalo įrodyti, kad eismo įvykio, kurį nurodo buvus eismo įvykio dalyviai, iš tikrųjų nebuvo, ar įrodyti, kokiomis aplinkybėmis iš tiesų įvyko eismo įvykis. Priešingai, draudikui įrodžius, kad eismo įvykis įvyko kitomis aplinkybėmis, nei teigia nukentėjęs trečiasis asmuo, yra teisinis pagrindas konstatuoti draudžiamąjį įvykio nebuvimą⁹.

Kaip minėta, nagrinėjamu atveju nebuvo nugincyti Ekspertinės išvados duomenys, kad draudikui buvo pateikta klaidinanti informacija apie transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ būklę iki įvykio. Remiantis kasacinio teismo suformuota praktika, minėtų duomenų pateikimas yra vertinamas kaip draudimo išmokos nemokėjimo sąlyga.

Pareiškėjo atstovas taip pat nurodė, kad, remiantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017, pateiktais išaiškinimais, draudikas neturėjo remtis vien tik įvykio dalyvių nurodytais jų valdytų automobilių iki įvykio buvusių greičių galimais netikslumais.

Kaip minėta, vertinant faktą, kad pareiškėjas draudikui suteikė klaidinančią informaciją, svarbiausiomis aplinkybėmis yra pripažįstami duomenys ne apie įvykio dalyvių greitį, o iki įvykio buvę pareiškėjo automobilio esminiai sugadinimai.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nagrinėtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017 nustatytos faktinės aplinkybės nesutampa su nagrinėjamo vartojimo ginčo aplinkybėmis. Transporto priemonės „Mercedes-Benz ML“ valdytojos anketoje nurodytas buvęs 30 km/h jos valdyto automobilio greitis iki įvykio ir Eksperto išvadoje nurodytas šio automobilio galimas greitis prieš įvykį skiriasi 25–30 km/h dydžiu (kaip minėta, ekspertas nurodė, kad minėtas automobilis iki įvykio stovėjo arba judėjo iki 5 km/h greičiu).

Teismų formuojamoje praktikoje konstatuojama, kad „Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017, eismo įvykis įvyko automobilių stovėjimo aikštelėje kur greičiai itin maži ir vairuotojų nurodytų bei ekspertų nustatyto greičio paklaida buvo 15 km/h, *ką galima laikyti sąžiningu suklydimu.*“¹⁰ Remiantis nurodytoje teismų praktikoje pateiktais išaiškinimais, tai pat pažymėtina, kad eismo įvykio dalyvio nurodytas beveik 30 km/h nuo nurodyto Eksperto išvadoje besiskiriantis automobilio greitis negali būti vertinamas kaip nežymus ir pateisinamas automobilio valdytojo suklydimas dėl eismo įvykio aplinkybių.

Tokio pobūdžio suklydimas dėl iki eismo įvykio buvusio eismo įvykio dalyvio valdyto automobilio greičio (t. y. nurodytas beveik 30 km/h automobilio greičio netikslumas) negali būti pripažįstamas specialių žinių neturinčio, bet teisę vairuoti turinčio asmens protingu ir leidžiamu suklydimu. Taigi, nagrinėjamu atveju įvykio dalyvių veiksmuose negalima išvelgti vien tik nežymaus ir pateisinamo suklydimu dėl įvykio aplinkybių.

Šiame kontekste papildomai pažymėtina, kad nors pareiškėjo atstovas nurodė, kad draudikas nepagrįstai rėmėsi aplinkybėmis apie nuošalią eismo įvykio vietą ir įvykio laiką, tačiau ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 21 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-462-695/2017, kuria pareiškėjo atstovas remiasi, siekdamas pagrįsti reikalavimą dėl draudimo išmokos mokėjimo, nurodyta, kad „tai, ar eismo įvykis buvo imituotas, gali būti sprendžiama atsižvelgiant į tai, kur, kokioje vietoje yra įvykęs tiriamasis eismo įvykis (ar matomoje, ar nuošalioje vietoje); koku paros laiku (intensyvaus, normalaus eismo ar kai jo nėra) ir kt.“

Taigi, draudiko nurodytų aplinkybių (pareiškėjo automobilio iki įvykio buvusių esminių sugadinimų buvimas, netikslus transporto priemonės „Mercedes-Benz ML“ valdytojos nurodytas automobilio greitis, įvykio vieta, laikas ir kt.) visuma yra reikšminga, vertinant draudiko sprendimo atsisakyti pareiškėjui mokėti draudimo išmoką pagrįstumą.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią Vertinimo ataskaitoje nurodytas transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ remonto išlaidas, pagrįstumo, darytina išvada, kad draudikas, vadovaudamasis kasacinio teismo suformuota praktika dėl TPVCAPD įstatymo 22 straipsnio 3 dalies pagrindo (suteikiančio teisę draudikui atsisakyti mokėti draudimo išmoką) taikymo ir vadovaudamasis įvykio administravimo metu surinktais įrodymais, priėmė pagrįstą sprendimą

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 22 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-531-701/2016; Vilniaus apygardos teismo nutartis, 2020 m. sausio 10 d. priimta civilinėje byloje Nr. e2A-21-619/2020.

¹⁰ Vilniaus apygardos teismo nutartis, 2020 m. sausio 10 d. priimta civilinėje byloje Nr. e2A-21-619/2020.

nemokėti draudimo išmokos.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo atstovo draudikui keliamas reikalavimas išmokėti transporto priemonei „Land Rover Range Rover Sport“ padarytą žalą atlyginančią draudimo išmoką yra atmetinas.

2. Dėl draudiko sprendimo atsisakyti atlyginti pareiškėjo patirtas 400 Eur turto vertintojo samdymo išlaidas pagrįstumo

Pareiškėjo atstovas prašyme nagrinėti vartojimo ginčą nurodė, kad draudikas nevykdė TPVCPD įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytos pareigos per 3 darbo dienas po pranešimo apie įvykį pateikimo atlikti sugadintos transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ apžiūrą, todėl jam kyla pareiga atlyginti pareiškėjo patirtas 400 Eur turto vertintojo samdymo išlaidas.

TPVCPD įstatymo 15 straipsnio 2 dalis nustato, kad kai žala padaryta turtui, atsakingas draudikas nedelsdamas, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo nukentėjusio trečiojo asmens rašytinio pranešimo apie eismo įvykį gavimo dienos, privalo nusiųsti įgaliotą asmenį apžiūrėti sugadintą ar sunaikintą turtą, surašyti apžiūros ataskaitą ir pateikti ją pasirašytinai susipažinti nukentėjusiam trečiajam asmeniui.

TPVCPD įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu atsakingo draudiko įgaliotas asmuo neatvyko per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pasamdyti turto vertintoją, kad jis nustatytų turtui padarytos žalos dydį. Tokiu atveju atsakingas draudikas privalo atlyginti protingumo kriterijus atitinkančias nukentėjusio trečiojo asmens turėtas turto vertintojo samdymo išlaidas.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad pareiškėjo pranešimo apie įvykį dieną (t. y. 2022 m. balandžio 20 d.) pareiškėjui buvo pateikti duomenys apie atliktą sugadintos transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ apžiūrą (galimą automobilio apžiūros vietą ir laiką).

Draudikas nurodė, kad pareiškėjas kartu su pranešimu apie įvykį pateikė automobilio sugadinimų nuotraukas, tačiau, 2022 m. balandžio 22 d. atlikus įvykio dalyvių apklausas, buvo priimtas sprendimas atlikti įvykyje dalyvavusių automobilių fizines apžiūras. Draudikas atsiliepime į pareiškėjo atstovo kreipimąsi nurodė, kad „siekiant išsiaiškinti įvykio metu apgadintos transporto priemonės sugadinimų tapatumą su eismo įvykio kaltininko transporto priemonės sugadinimais, buvo užsakyta abiejų eismo įvykio metu sugadintų transporto priemonių ir eismo įvykio vietos apžiūra, kuri gauta 2022 m. balandžio 27 d.“

Lietuvos bankui pateiktame transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ sugadinimų apžiūros akte atliktos minėto automobilio apžiūros data yra nurodyta 2022 m. balandžio 26 d. Remiantis automobilio apžiūros akto duomenimis, darytina išvada, kad automobilio apžiūra buvo atlikta ketvirtą darbo dieną po pranešimo apie įvykį pateikimo (arba penktą (t. y. 2022 m. balandžio 27 d.) darbo dieną, kaip nurodė draudikas). Tačiau nagrinėjamu atveju reikšminga aplinkybė yra pripažintini draudiko nurodyti duomenys, kad iš karto po pareiškėjo pranešimo apie įvykį pateikimo draudikas vertino pareiškėjo draudikui pateiktas transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ sugadinimų nuotraukas ir atliko abiejų įvykio dalyvių apklausas.

Atsižvelgiant į iš karto po pranešimo apie įvykį pateikimo draudiko atliktus įvykio administravimo veiksmus, nebūtų pagrindo teigti, kad iki transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ apžiūros draudikas vilkino įvykio administravimo eigą, delsdamas atlikti įvykio tyrimo veiksmus.

Pažymėtina, kad pareiškėjas į turto vertintoją dėl sugadinto automobilio apžiūros nebuvo kreipęsis iki 2022 m. balandžio 26 d. Lietuvos bankui ginčo šalių pateikti paaiškinimai ir įrodymai suteikia pagrindą teigti, kad pareiškėjas į turto vertintoją kreipėsi po draudiko pareiškėjui 2022 m. gegužės 20 d. pateikto automobilio remonto išlaidų apskaičiavimo (Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad automobilio apžiūra buvo atlikta 2022 m. gegužės 25 d., o Vertinimo ataskaita buvo sudaryta 2022 m. gegužės 31 d.).

Lietuvos bankui pateikti įrodymai suteikia pagrindą konstatuoti, kad pareiškėjas dėl Vertinimo ataskaitos rengimo kreipėsi ne dėl to, kad draudiko įgalioto atstovo transporto priemonės „Land Rover Range Rover Sport“ apžiūra nebuvo atlikta iki 2022 m. balandžio 26 d., o todėl, kad siekė nustatyti automobiliui padarytą žalą.

TPVCPD įstatymo 15 straipsnio 3 dalis taip pat nustato, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę *savo iniciatyva ir savo lėšomis* papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos

dydžio nustatymo. Šiame kontekste pažymėtina, kad draudikas nesivadovavo pareiškėjo pateiktos Vertinimo ataskaitos duomenimis, kadangi draudikas priėmė sprendimą atsisakyti pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką. Todėl pareiškėjo patirtos turto vertintojo samdymo išlaidos yra vertintinos kaip pareiškėjo iniciatyva kreipusis į turto vertintoją patirtos išlaidos, kurios, remiantis TPVCAPD įstatymo 15 straipsnio 3 dalies nuostatomis, draudiko neturi būti atlygintos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pareiškėjo atstovo draudikui keliamas reikalavimas atlyginti pareiškėjo patirtas 400 Eur turto vertintojo samdymo išlaidas yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

3. Dėl draudiko sprendimo atsisakyti atlyginti pareiškėjo patirtas 1 100 Eur jam suteiktų teisinių paslaugų išlaidas pagrįstumo

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjo atstovas taip pat reikalavo atlyginti pareiškėjo patirtas 1 100 Eur teisinių paslaugų išlaidas.

Neteisminio vartojimo ginčų tvarką reglamentuojančio Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje 2 punkte nurodyta, kad priimant sprendimą dėl ginčo esmės turi būti sprendžiama dėl vartotojo patirtų išlaidų, susijusių su vartojimo ginčų neteisminio sprendimo procedūra (įrodymų surinkimo išlaidų, įskaitant būtinas ekspertizės ar laboratorinių tyrimų išlaidas, išlaidų advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti, vertimo išlaidų), atlyginimo proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų daliai. Analogiškos nuostatos yra įtvirtintos Neteisminio sprendimo procedūros taisyklių 62.2 papunktyje.

Remiantis nurodytomis teisės aktų nuostatomis, pažymėtina, kad išlaidos, susijusios su vartojimo ginčo neteisminio sprendimo procedūra, yra atlyginamos proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų daliai. Iš sprendime konstatuotų aplinkybių matyti, kad pareiškėjo atstovo draudikui suformuoti pareiškėjo reikalavimai buvo atmesti.

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjo atstovo reikalavimas, kad draudikas atlygintų pareiškėjo patirtas 1 100 Eur teisinių paslaugų išlaidas, yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis